

„Fara skipini út?“

Harra blaðstjóri!

Loyvið mér Føroya Fiskimannafelags vegna at siga nokkur fá orð í tygara heiðraða blað um eina grein við omanfyri standandi yvirskrift, sum stóð í »Føroya Socialdemokrat« hós-
dagin 28. mars.

Høvundurin, ið nevnið seg »Fiskimaður«, (tað kann væl vera at hann er tað) letist sum um hann er harmur starvs-
brøðranna vegna yvir ta sam-
tykt, stjórns felagsins hevur gjørt viðvíkjandi kontrakt fyri 1940, nevnið hvussu ring kor fiski-
mannsins eru o. s. fr. — nakað sum vit øll, antin vit eru fiski-
menn ella ikki so hjartaliga á-
sanna og fegin vilja bota um.

Hann rópar ávarandi til stjórn felagsins, at teir (fiskimenn) einki hava at missa. Vit vita tað so innarlíga væl, og meiningin við kontraktuppskotinum er eisini at teir ikki skulu missa, men fáa aftrat, um ikki so nógv sum ynskjandi kundi verið, so tó so mikið, sum gjørligt er. »Fiskimaður« hugsar sær eisini, at vit nú mega royna at fáa tað best møguleiga burtur úr henni, um hon verður galdandi. Eg haldi, hann kundi hugsað tað fyrr og spart sær ómakin nú, tí longu, áður enn greinin kom í blaðið*, var uppskotið felt so eiggiliga sum verða kundi av Føroya Skipara- og Naviga-
tørfelag.

Ætlanin við greinini hevur ivaleyst heldur ikki verið so mikið at harma fiskimenninar sum hon hevur verið at royna at laða stjórn felagsins mest møgulegt og seta ilt fíndillum stjórn og felagsmenn. Hann sigur væl, at hann ikki vil leggja sleigjuna á nekkan á stjórnar-
liminum; men hann ger tað tó í sama viðbragði, og hvat verri er, hann ger tað á ein svika-
fullan og snildan máta, at ein má undrast á hegnið.

Ikki er væntandi at ein og hvør fiskimaður er fætur fyri at skoða íggjognum sjónhvør-
vingina, hóast hon fyri kenari eygum er ásynlig. Tað tykist at vera umráðandi hjá hesum fiski-
manni at gera samtyktina so ringe og hettisliga sum mögu-
ligt. Hann setur fram tøl sum við fyrsta eygnakasti tykjað álitandi; men sum í royndum eru rogg og villandi; og hann tykist at vita hvønn prógvandi mátt tøl altíð hava fyri fólki, ið ikki eru fætur fyri at skoða íggjognum tey.

»Siga vit«, byrjar Fiskimaður, at prísurin seinasta ár var 30 oyru kg og at ein fiskimaður harvið fekk 700 kr. í heilárs-
fiskiskap; verður hann í ár at tjena 3000 kr. — Nei mín góði fiskimaður! Eftir vanligari reguladetiðrokingin tjena hann 1166 kr. og 66 oyru, og ein feroyskur fiskimaður roknar við 166 kr. 66 oyru. (Her er sjón-
hvørving nr. 1). »Tók hann nú

ongan lut í útgerðini,« docerar »Fiskimaður« víðari, fekk hann 300 kr. í meirfortjenastu — Nei, mín góði Fiskimaður! Hann fekk 466 kr. 66 oyru meira, (her er sjónhvørving nr. 2). Nú ger »Fiskimaður« eitt ófatuligt skarvslop, boltar heilt rút (fyri at koma til »sjónhvørving nr. 3«) og settur niður á eitt tal: — 2200 krónur, sum hvør og ein fiskimaður á Føroyalandi skal kunna rokna sær dyrtíðar-
hjálp av eftir pristalini 0,16 . 0,85. — Ja, tað sær út sum tann snildasti taskenspelarakunstur, og er heldur ikki meira vert í royndini.

Hvat hevur pristalið og tað »normalbudgette«, tað er útroknað eftir, við hesa sak at gera? — Púra einki; men her roynir »Fiskimaður« við øllum snildum at nýta tað til at niðurseta upp-
skot stjórnarinnar við.

Tað er meira ivasamt, um pristalið í heila takið kann koma einum partsfiskara tilgøðar, men um so skal vera, verður tað ivaleyst roknað av hansara veru-
liga ársfortjenastu í 1939, altoe eftir orðum »Fiskimannsins« av 700 kr. og søkkur tá niður í 95 kr. 20 oyru. frá 300 kr., sum »Fiskimaður« so snildliga setur fram til samanlíkingar.

Nú skal eg her loyva mær at beina Fiskimannin á rétta leið við tølunum og nýta hansara egna útgangspunkt: »30 oyru pr. kg geva 700 kr.« — 50 oyru pr. kg geva 1166 kr. 66 oyru. Seta vit, at hvør fiskimaður kemur at bera 200 kr. av útreiðslunum, er tað vist ikki óvælt sett, so vera 966 kr. 66 oyru. eftir hjá honum, altoe ein meirfortjenasta uppá 266 kr. og 66 oyru; men »Fiskimaður« tykist heilt at gloyma, at har, sum kontraktin av 1939 gav 35 pct., gevur uppskotið av 1940 37½ pct. altoe 2½ pct. av 700 kr. = 17 kr. 50 alturat 266 kr. 66 oyru. = 284 kr. 16 oyru. meirfortjenasta.

Hildu vit okkum til pristalið á rættvísan og forsvarligan hátt, varð hon bert 95 kr. 20 oyru.

Hetta er munur á; men so er sannleikin í hesum máli.

Ganga vit nú eftir meirfortjenastuni í procentum við tí forðulsetningi, sum Fiskimaður setur fram, so verður meirfortjenastan ca. 40,6 pct. Eg standi á ongan hátt inni fyri, at for-
ðulsetningurin hjá »Fiskimanni« er beinur; men rætt nýttur førur hann til hetta endamál og prógvur júst tað mótsatta av tí, sum »Fiskimaður« setlar at prógva.

Stjórns felagsins og aðrir, sum uppskotið settu fram, roknaðu við einari meirfortjenastu uppá 25 pct. til hvønn fiskimannin.

Aftaná sínar fimlulistar við tølunum, setur »Fiskimaður« fram eina ræðumynd fyri starvs-
brøður sínar við at mála upp, hvussu reiðarar fara at okra útreiðsluverurnar upp.

Um nú Fiskimaður hevði lisið uppskotið til kontrakti fyri

AKTIESELSKABET FØROYA BANKI

Hovedkontor: THORSHAVN

Stiftet 1906.

Afdeling:

TRANGISVAAG

AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.

Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid 11—3. Lørdag 11—2.

Útflyggjan av sukurkortum.

Útflyggjan av sukurkortum verður í Býráðssalinum mánaðagin tann 1. april og týsdagin tann 2. april frá kl. 9 til 19 báðar dagarnar.

Tey ið koma eftir kortunum, mega ikki vera undir 18 ár, og mega vera vitandi um nøvn á øllum húski sínum.

Tórshavnar býráð, tann 30. mars 1940.

Setepli „up to date“

kunnu bileggjast hjá

Óla Nolsæ, Tveroyri.

1940 gjølla íggjognum — (tað sær ikki út til, at hann hevur gjørt sær tann ómak), so mátti hann haft rakt við, at tað í § 4 á tryggingandi hátt júst er byrgt fyri slíkum okri.

Hann talar um, at »vit fiski-
menn neyvan fáa loyvi at „køla“
reiðarans bókur og fakturar íggjognum fyri at finna engros-
prisirnar.« Nei, her nýtist ikki, at menn sum hesin fiskimaður við sínum merkiligu taluvennum skulu »køla« íggjognum nakað. Fiskimenn skuldu eftir uppskot-
inum hava opnan veg til at fáa roknskapin granskaðan av sátt-
ligum og tálknum monnum við at venda sær til sínar organisatiónir, um nakað ivamál skuldi komið upp. Men nú fell alt uppskotið fyri bakka, og »Fiskimaður« kann soleiðis fáa góðar stundir til at leita eftir nokrum, sum er betri, enn tað var. Eg vóni, hann finnur tað og kemur fram við tí, og ikki bert heldur seg til turgeldar atfinningar, tí av teimum liva 3000 fiskimenn ikki.

Tórshavn, 30. mars 1940.

Stjórnarinnar vegna

P. J. Djarhuus,

formaður.

Atfinningin at fiskimansins út-
rokning hevur tess verri ikki minni enn tvær prentvillir í fiskimansins grein sum útgangspunkt. Har, fiskimansins hand-
rit hevur: »Siga vit, at prísurin seinasta heyst var 35 oyru kg. og at ein fiskimaður fekk 700 kr. fyri heilársfiskiskapin« er komið at standa í blaðnum »30 oyru.« og »70 kr.«.

Við »35 oyru kg« og »700 kr. fyri heilársfiskiskapin« er fiski-
mansins útrokning rætt nevni-
liga 700 : 35 . 50 = 1000 kr.

»Fiskimaður« hevur annars boðað frá, at hann í næsta blaði vil svara formanni Føroya Fiskimannafelags.

Blaðstj.

ta fiskimenn og skipararnir taka lut í útreiðsluni. Vit hava haft undirskot. Kann tað bjarga samfelaginum at gera hetta undirskot størri? Ein løgin hugsan. Ein fær í sannheit einki háv av einum berskollutum manni, um hann blívur rakaður. Soleiðis er tað við okkum.

Á hendan hátt kann tað ikki ganga. Av hesari fortjenastu hvorki livir ella doyir ein. Hvussu vildu teir menn, ið hava hjálpt okkara álitismonnum at ganga undir hesar treytir, fingið húsnæðis hjá sær at sæð út, viss teir sum fjøldin av fiskarunum bert høvdu einar 600 krónur í inntøku um árið?

Og so skulu løntreytirnar blíva minni. Nei, samstundis sum hesir góðu menn vilja niðurskera okkara fortjenastu, so mugu teir sanniliga siggja til at gera bæði hospital og sana-
torium størri, enn tey eru, til tær neyðars familjur, ið lida og verða at lida av undieneringi í okkara klassa. Er tað ikki betur, at heila landið liður eina ferð fyri alla, enn at 3500 fiskarar við teirra familjum hava blött og skulu framvegis bløða fyri landið. Hvat nyttar tað at lífga nakrar reiðarar, og so fiskararnir við teirra familjum skulu lida við tað, um so er, at teir verða lífgaðir av hesum. Vit trúgva lítið uppá tað. Hví tekur løgtingið og staturin ikki og styðja driftina av tí, teir stóru tjena, ið sita við fleiri túndir í løn um árið. Tað vóru mennir, ið kundu og áttu at hjálpt driftini, og ikki teir, ið tjena 4—600 kr.

Vit vilja áminna allar okkara felagsmenn at standa saman sum Føroya synir sterkir, og lata tað siggjast, at tað eru vit, ið uppi halda landinum, og ikki bara hoyrast framanundan hvørjum vali — og so einki meir enn tað sama.

Stjórns okkara hevur gjørt eitt ótilgiviligt brot móti línum sum við at skelva í brok-
runum, tá ið teir stóðu fyri teim høgu harrum — og soleiðis ganga saman í ráð við teimum og niðurskera okkara livikor.

Tá ið vit Suðuroyingar stovnaðu okkara egna felag, var orsokin tann, at stjórnin tók sær ræði til at avgera mál móti okkara ynski. Tíverri, stjórnin fyri okkara felag sýnist at hava somu sjúku. Tað sigist, at álitis-
menn okkara eru gingnir undir fyri at kunna uppnáða ein av statinum garantaderandi minsta-
prís. Man hetta koma nakrantíð at vera nakar prísur, ella hevur tað bert verið ein lokkumatur fyri teir menn, ið vit hava at líta á?

Tað hevur einaferð verið nomið við áður í øðrum bløðum, tann ójavni sum er á prísinum, ið fiskararnir við skipunum fáa, og bátamennir, ið rógva út í Grønlendi, fáa. Tað bleiv tá forlangað, at fiskimannafelögin skuldu taka sær av hesum spurningi; men enn hoyrist einki. Munu teir ikki vera vaknaðir fyri hesum heldur enn mongum øðrum? Vit vilja hervið

*) uppteljingin frá fram kl. 8 sama kveld, sum blaðið var prentað. Blaðstj.